

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: M. M., nar. X, X
právně zastoupen JUDr. Karlem Seidlem, advokátem se sídlem
Jiráskova 1343/2, 360 00 Karlovy Vary

proti
žalované: Ministerstvo práce a sociálních věcí, IČ 00551023, se sídlem Na
Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha

v řízení o žalobě ze dne 3. 7. 2023 proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 4. 2023, č. j. MPSV-2023/88226-915 o příspěvek na živobytí

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 20. 4. 2023, č. j. MPSV-2023/88226-915 se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalobci se přiznává právo na plnou náhradu nákladů řízení, jejíž výše a splatnost bude stanovena samostatným usnesením.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Rozhodnutím Úřadu práce ČR - krajská pobočka v Karlových Varech (dále jen ÚP) č. j. 16028/2023/KVA ze dne 27. 2. 2023 byla žalobci odejmuta ode dne 1. 8. 2019 dávka příspěvek na živobytí, jež mu byla vyplácena od 2. 3. 2015. Rozhodnutí podrobně zrekapitulovalo opakovanou snahu správního orgánu provést sociální šetření v místě bydliště žalobce v souladu s § 63 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, jež však nebylo realizováno, neboť žalobce neposkytl potřebnou součinnost a správnímu orgánu neumožnil provést místní šetření k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku, přičemž bez provedení tohoto šetření nebylo možno bez pochybností prokázat, že žalobce předmětný byt užívá, přičemž pochybnosti o tomto užívání přineslo i vyjádření policejního

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

orgánu. S ohledem na to, že nebylo možno ověřit skutečné bydliště žalobce a s tím související výši odůvodněných nákladů na bydlení či okruh společně posuzovaných osob, bylo přistoupeno k odejmutí dávky.

2. Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 20. 4. 2023, č. j. SZ/MPSV-2023/75678-915 žalovaný zamítl odvolání žalobce proti výše uvedenému rozhodnutí a toto bylo potvrzeno. V rozhodnutí žalovaný podrobně zrekapituloval dosavadní průběh správního řízení a odkázal na odůvodnění rozsudku zdejšího soudu č. j. 16 Ad 91/2020 ze dne 27. 7. 2022, jímž bylo zrušeno rozhodnutí žalovaného č. j. MPSV-2020/177092-915 ze dne 7. 9. 2020. Konstatoval, že krajský soud správní orgán zavázal, aby v novém rozhodnutí odůvodnil, proč byly žalobci dávky odejmuty právě od srpna 2019, na základě jakých skutkových okolností a jakých právních úvah a to za situace, kdy odůvodnění zrušeného rozhodnutí i jemu předcházejícího rozhodnutí úřadu práce nebyla ve vzájemném souladu a částečná změna posouzení v odvolacím řízení nebyla dostatečně vysvětlena a pro žalobce byla i překvapivá. Žalovaný konstatoval, že s ohledem na argumentaci krajského soudu žalovaný zrušil rozhodnutí ÚP ze dne 16. 7. 2020 č. j. 58773/2020/KVA, jímž bylo rozhodnuto o odejmutí dávky příspěvek na živobytí ode dne 1. 8. 2019 a věc uvedenému úřadu vrátil k novému rozhodnutí. Následně bylo uvedeným úřadem vydáno rozhodnutí č. j. 125159/2022/KVA ze dne 2. 11. 2022, jímž bylo opětovně rozhodnuto o odejmutí dávky příspěvku na živobytí od dne 1. 8. 2019. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, o němž bylo rozhodnuto žalovaným dne 6. 1. 2023 pod č. j. MPSV-2023-2426-915 tak, že rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena úřadu práce k novému projednání. Rozhodnutím ze dne 27. 2. 2023 č. j. 16028/2023/KVA, jež žalobce potvrdil žalobou napadeným rozhodnutím, bylo opětovně rozhodnuto o odejmutí dávky příspěvek na živobytí od 1. 8. 2019.

II. Žaloba

3. Žalobce se obrátil na zdejší soud podáním ze dne 3. 7. 2023 (tedy ve lhůtě k podání žaloby), žalobou, již se mj. domáhal osvobození od placení soudních poplatků a ustanovení právního zástupce pro účely vypracování správní žaloby a zastupování během soudního řízení. Usnesením č. j. 33 Ad 14/2023-35 ze dne 7. 7. 2023 byl žalobci pro řízení ustanoven zástupcem JUDr. Karel Seidl, advokát, jenž byl zároveň vyzván k odstranění vad, resp. doplnění žaloby.

4. Toto bylo učiněno podáním ze dne 15. 8. 2023, v němž žalobce uvedl, že napadá v plném rozsahu rozhodnutí MPSV-2023/88226-915 ze dne 20. 4. 2023. Zrekapituloval důvody rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 27. 7. 2022 č. j. 16 Ad 91/2020-137, jímž bylo předchozí rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 9. 2020 č. j. MPSV -2020/177092-915 zrušeno a uvedl, že se domnívá, že žalovaný v následujícím řízení nepostupoval v souladu s pokyny krajského soudu. Důvodem je, že ani z dalších rozhodnutí žalovaného či ÚP není zřejmé, na základě věcně jakého konkrétního důvodu a právně jakého konkrétního právního ustanovení a jemu odpovídajícímu právního důvodu dospěl k závěru, že se žalobci odnímá dávka příspěvek na živobytí od 1. 8. 2019.

5. Žalobce má za to, že rozhodnutími žalovaného a ÚP byla žalobci předmětná dávka odejmuta, aniž byl najisto zjištěn stav věci, tj. aniž bylo bez pochyb prokázáno, zda žalobce

předmětný byt užívá a rozhodnutí žalovaného je proto nesprávné, nedůvodné, vydané na základě vadně vedeného správního řízení, v němž nebylo provedeno potřebné dokazování v potřebném rozsahu při respektování práv žalobce, neboť nelze učinit závěr na základě obecného konstatování, že se něco nepodařilo prokázat. Uložení „sankce“ v podobě odejmutí dávky musí být řádně odůvodněno s odkazem na konkrétní důkazy a z nich vyvozené skutkové a právní závěry, k čemuž opětovně nedošlo, neboť není zřejmé, co konkrétně žalobce porušil a o jakou povinnost podle jakého ustanovení zákona jde a jakým konkrétním jednáním k tomuto porušení došlo. V souvislosti s ustanovením § 63 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi žalobce uvedl, že pokud žalovaný dospěl ve svém rozhodnutí k závěru, že nebyl bez pochybností prokázán nárok na dávku, pak takový postup a závěr zákonnému znění neodpovídá a z rozhodnutí není zřejmé, co konkrétně a jakým jednáním žalobce porušil včetně uvedení důvodu pro odejmutí dávky dále zákonného ustanovení, což bylo již dříve žalovanému vytýkáno správním soudem. Předpoklady pro přiznání a vyplácení dávky v hmotné nouzi v době, kdy o nich bylo rozhodováno, byly splněny a správnímu orgánu prokázány, přičemž minimálně do 15. 5. 2020 nedošlo k žádné změně, již by byl žalobce povinen správnímu orgánu oznamovat. Žalobce se s ohledem na zákonné znění domnívá, že pokud chtěl žalovaný dávku odejmout, musel vést v potřebném rozsahu dokazování ke zjištění případných změn předpokladů pro její další vyplácení, popř. porušování povinností, což nevedl, nehovoře o tom, že o odejmutí dávky bylo nutné rozhodovat na základě nepochybných závěrů zjištěných v dokazování dle § 3 správního řádu a nikoliv na základě závěrů, že „nebyl bez pochybností prokázán nárok na dávku“, jak se tak stalo v posuzovaném případě. Tedy, chtěl-li žalovaný rozhodnout o odejmutí dávky hmotné nouze na základě tvrzených změn předpokladů pro jejich trvání a výplatu dávky, pak měl provádět standardní dokazování s nepochybnými výsledky, a pokud sám žalovaný uvedl, že jsou dány pochybnosti ve vztahu k dávce, nesplnil svou povinnost důkazní prokázat porušení zákona v důsledku např. porušení povinnosti oznámit změnu okolností, jež by měly vliv na další trvání či vyplácení dávky hmotné nouze. Závěr dokazování o tom, že u žalovaného přetrvávají pochybnosti o tom, zda jsou dány předpoklady pro trvání nároku na dávku a její výplatu, není dokazováním v potřebném rozsahu dle § 3 správního řádu a pokud žalovanému stačily pro vydání žalobou napadeného rozhodnutí jen pochybnosti, pak jednak nesplnil svoji důkazní povinnost ve vztahu k porušení povinnosti žalobcem a jednak takový důvod není podle zákona spojen s následkem ve formě odejmutí dávky, jež může být odejmuto jen v případě porušení některé ze zákonem výslovně uvedené povinnosti, což se však nestalo. Žalobou napadené rozhodnutí je tak nezákonné, neboť odnímá dávku v hmotné nouzi z důvodu, se kterým zákon tento následek nespojuje. Je pravdou, že v případě žádosti o dávku je povinností a odpovědností žadatele o ni prokázat předpoklady pro vznik nároku na dávky, nicméně v případě jejich odnímání je povinností správního orgánu prokázat jejich příjemci porušení zákonné povinnosti, s čímž je spojeno jejich odejmutí, což se v posuzovaném případě nestalo.

6. Dále žalobce sdělil své výhrady mj. ke zprávě Policie ČR ze dne 6. 11. 2019, záznamu telefonického hovoru ze dne 25. 9. 2019 mezi žalobcem a pronajímatelkou bytu s tím, že vycházel-li správní orgán z jejich obsahu, pak postupoval nesprávně.

7. Žalobce uvedl, že není možné, aby byla jakákoliv dávka v hmotné nouzi rozhodnutími z roku 2020 odejmuto s účinností od srpna 2019 za situace, kdy řízení o odejmutí dávky bylo zahájeno pravděpodobně až dne 2. 12. 2019 a podle ÚP bylo nesplnění povinností dle výzvy ze dne 20. 4. 2020, popřípadě dle žalovaného neprokázání bez

pochybností oprávněnosti nároku na trvání dávky, bez jakéhokoliv odůvodnění, proč právě k datu srpna 2019, pokud komunikace mezi žalobcem a ÚP probíhala kontinuálně mnoho měsíců, a jsou mu vytýkána údajná pochybení z doby po tomto datu, což žalovanému vytkl i správní soud. Ani z nového rozhodnutí žalovaného či ÚP neplyne, proč je dávka odnímána právě od srpna 2019, přestože místní šetření měla proběhnout ve zcela jiných měsících roku 2019, přičemž žalobce zpochybňuje, že nějaká místní šetření v uvedeném roce vůbec proběhla. Žalobce dále uvedl, že pokud mu bylo vytýkáno porušení jakékoliv povinnosti, pak je třeba přihlédnout i k tomu, že plnění některých povinností bylo ztíženo v souvislosti s vyhlášeným nouzovým stavem od 12. 3. 2020 do 17. 5. 2020 s ohledem na výskyt koronaviru SARS CoV-2 na území ČR. V té souvislosti je třeba zmínit, že i zákon č. 111/2006 Sb. v případě možnosti odejmutí dávek používá slovo „může“, tj. správní orgán musí vždy zvážit okolnosti případu a závažnost porušení povinnosti, neboť nikoliv každé porušení povinnosti má vést bez dalšího k odejmutí dávky. Přesto v žádném z napadených rozhodnutí žalobce nezaznamenal, že by správní orgán jakoukoliv podobnou úvahu a hodnocení provedl, což v tomto směru činí rozhodnutí nepřezkoumatelná.

8. Pokud žalovaný uvedl, že dávka je odnímána od srpna 2019 na základě skutečností zjištěných v červenci 2019 a dále odkázal na údajné podrobné odůvodnění tohoto postupu v rozhodnutí ÚP, pak v tomto rozhodnutí taková podrobná argumentace obsažena není, neboť rozhodnutí ÚP se zabývá zejména skutečnostmi v roce 2020, tedy stále není jasné, co konkrétně žalobce porušil a proč je dávka odnímána od srpna 2019.

9. Další námitkou žalobce, jež nebyla žalovaným řádně vyřízena, je, že nebylo zřejmé, co zamýšlí ÚP jako správní orgán prvního stupně svými výzvami zjistit. Žalobce shrnul průběh správního řízení a konstatoval, že z něj vyplývá naprostá libovůle správních orgánů vedená snahou dávky z jakéhokoliv důvodu odejmout. Pokud místní šetření neproběhla, nestalo se tak z důvodu jeho nesoučinnosti, ale z důvodu, kdy údajně nebylo – dle tvrzení ÚP- možné identifikovat bydliště žalobce, což není pravdou. U ostatních navrhovaných termínů se žalobce vždy řádně a včas omluvil a doložil důvod, proč se místního šetření nemůže zúčastnit.

10. Z uvedených důvodů žalobce považoval napadená rozhodnutí za nezákonná a nepřezkoumatelná pro nedostatek právních odůvodnění, byly v nich učiněny závěry, jež jsou nesprávné jak skutkově, tak i právně a navrhl, aby rozhodnutí žalovaného a jemu předcházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně byla zrušena a věc vrácena k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

11. Žalovaný dne 5. 9. 2023 ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že ačkoli žalobci byly opakující se dávky pomoci v hmotné nouzi odejmuty od měsíce srpna 2019, nepodal žalobce od té doby ani žádost o dávku příspěvek na živobytí ani o dávku doplatek na bydlení či o dávku mimořádné okamžité pomoci. Žalovaný se vyjádřil k výzvám s termínem šetření v místě bydliště žalobce, jež mu zasílal včetně řádného poučení o možných důsledcích neumožnění šetření v místě bydliště v souladu s § 63 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi a to včetně poučení, že v souladu s § 49 odst. 5 uvedeného zákona může být výplata dávky zastavena, snížena či odejmuta, přičemž tato část odůvodnění rozhodnutí ÚP byla převzata i do odůvodnění rozhodnutí žalovaného a konkretizace důvodů, pro které byla dávka příspěvek na živobytí odejmuta od měsíce srpna 2019, je

uvedena i na str. 8 rozhodnutí ÚP a vtělena do rozhodnutí žalovaného. V místě hlášeného bydliště žalobce byly provedeny pokusy o neohlášená šetření. V souvislosti s nezastižením osoby doma nelze tuto osobu sankcionovat dle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, a pro možné navázání dalších správních úkonů proto byla žalobci zaslána výzva ze dne 31. 7. 2019, v níž bylo srozumitelně uvedeno, že se jedná o skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku za měsíc srpen 2019 a termín šetření byl stanoven na den 6. 8. 2019. V rámci správního řízení orgán pomoci v hmotné nouzi poskytuje poučení o procesních právech účastníka řízení a těch jeho hmotných právech, jejichž znalost je nezbytná pro splnění procesních povinností. Obecnou povinností žadatele je poskytovat součinnost, o čemž musí být řádně poučen, stejně jako o následcích vyplývajících z odmítnutí poskytnutí součinnosti. U neohlášených šetření proto není možné součinnost vymáhat, resp. neposkytnutí součinnosti nelze sankcionovat. Žalovaný se s ohledem na výše uvedené domnívá, že v jeho rozhodnutí, stejně jako v rozhodnutí ÚP, je dostatečně vysvětlen důvod odejmutí předmětné dávky k srpnu 2019, přičemž žalobce byl prokazatelně seznámen s tím, že skutečnosti, jež měly být výzvou ověřeny, se vztahovaly k nároku na dávku od měsíce srpna 2019. Částečná změna rozhodnutí ze strany žalovaného, jež měla být pro žalobce překvapivá, byla napravena tím, že ÚP vydal vyrozumění účastníka správního řízení ze dne 31. 1. 2023, jež žalobce převzal, a kterým mu bylo umožněno seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim.

12. Co se týká vysvětlení konkrétních skutečností a právních pravidel při posouzení věci, část výroková i část odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí obsahuje jak ustanovení § 49 zákona o povinnosti a odpovědnosti žadatele, příjemce dávky a osoby společně posuzované, tak ustanovení § 63 zákona o povinnosti a oprávnění orgánů pomoci v hmotné nouzi.

13. Pokud žalobce argumentuje, že žalovaný porušil ustanovení § 3 správního řádu, neboť nebylo provedeno řádné dokazování v potřebném rozsahu, pak právě k prokázání stavu věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, mělo sloužit provedení šetření v místě, jež žalobce označoval za své bydliště. Právě žalobce neumožnil provedení tohoto šetření, tedy neumožnil prokázat stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, neumožnil prokázat, že předmětné místo je jeho skutečným bydlištěm a v důsledku toho neumožnil vyhodnotit skutečný stav věci pro stanovení nároku a výše dávky příspěvek na živobytí. V rámci povinnosti součinnosti jsou osoby, včetně osob bez přístřeší, povinny sdělit ÚP místo, kde se nejčastěji či pravidelně zdržují, a to z důvodu stanovení okruhu společně posuzovaných osob, a umožnit ÚP, aby tvrzení těchto osob ověřil vlastním šetřením či prostřednictvím součinnosti s jinými dotčenými orgány. Požadavek na sdělení místa skutečného pobytu zároveň nelze považovat za nadměrné zatěžování účastníka, neboť jde o skutečnost rozhodnou pro nárok na dávku a stanovení její výše – posouzení okruhu společně posuzovaných osob.

14. K tvrzení žalobce, že rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná i z důvodu, že nebyla provedena správní úvaha ohledně toho, že orgán pomoci v hmotné nouzi „může“ odejmout dávku, žalovaný konstatoval, že již ze samotného faktu, že od srpna 2019 nebyla dávka vyplácena, bylo zřejmé, že nedojde-li k ověření skutečného bydliště žalobce, bude v důsledku toho dávka odejmuta, a to i s ohledem na procesní neaktivitu až obstrukční jednání žalobce. Ověření skutečného bydliště je skutečností rozhodnou pro vyhodnocení nároku a výše dávky, skutečné bydliště ovlivňuje okruh osob společně posuzovaných, dává indicie

k celkovým sociálním a majetkovým poměrům osob. Provádění šetření v místě je běžnou praxí ze strany ÚP při hodnocení nároku na dávky pomoci v hmotné nouzi i pro naplnění základních principů správního řízení uvedených v ustanovení § 2 správního řádu.. Žalovaný má za to, že napadená rozhodnutí jsou v souladu s hmotným i procesním právem a správní řízení netrpí vadami, pro něž by bylo nutno tato rozhodnutí rušit.

IV.

Posouzení věci soudem

15. V dané věci bylo v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. rozhodnuto bez jednání.

16. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

V.

Rozhodnutí soudu

17. Žaloba je důvodná.

18. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného č. j. MPSV-2023/88226-915 ze dne 20. 4. 2023, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí ÚP ČR – Krajské pobočky v Karlových Varech ze dne 27. 2. 2023, č. j. 16028/2023/KVA a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Odvoláním napadeným rozhodnutím byla žalobci ode dne 1. 8. 2019 odejmuta dávka příspěvek na živobytí.

19. S ohledem na námitky vznesené žalobcem a s ohledem na obsah rozhodnutí zdejšího soudu č. j. 16 Ad 91/2020-137 ze dne 27. 7. 2022 se soud při posouzení věci zaměřil na to, zda žalovaný vedl náležitě dokazování a to zejména v souvislosti s tím, zda žalobce splnil povinnost vyhovět výzvám ÚP týkajícím se umožnění provedení sociálního šetření, dále na to, zda žalovaný dal žalobci příležitost seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim, dále na to, zda bylo možné odejmout dávky příspěvek na živobytí zpětně od srpna 2019.

20. Námitku žalobce, že žalovaný nevedl náležitě dokazování a nedal žalobci příležitost seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim, soud neshledal důvodnou. V té souvislosti soud odkazuje na předchozí, výše uvedené rozhodnutí zdejšího soudu, v němž byly uvedeny důvody souhlasu se závěrem žalovaného, že žalobce nespolupracoval v potřebném rozsahu s ÚP na zjišťování jeho majetkových a sociálních poměrů. Z uvedeného je zřejmé, že pokud žalobce argumentuje tím, že správnímu orgánu vždy poskytl potřebnou součinnost, aniž by se dočkal jakéhokoliv vysvětlení, proč správní orgán žádá to, či ono, pak toto neodpovídá skutečnosti.

21. Krajský soud se v odůvodnění uvedeného rozhodnutí v souvislosti s uvedenou námitkou zcela dostatečně vypořádal i s otázkou, zda správní orgány provedly dostatečné dokazování ke zjištění rozhodných skutečností (viz bod 9. až 16. a bod 31. rozhodnutí) a soud proto na ně odkazuje. Soud zároveň k námitce žalobce konstatuje, že ani jemu (míněno soudu) nepřísluší rozporovat zprávu Policie ČR ze dne 6. 11. 2019, jež konstatuje výsledky jí provedeného šetření týkajícího se otázky faktického bydliště žalobce, k níž správní orgány následně přihlédly. Co se týká námitky žalobce ohledně záznamu komunikace pracovnice

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

ÚP a pronajímatelkou bytu, o němž žalobce tvrdil, že jej užívá, pak i tato námitka je bezpředmětná za situace, kdy žalovaný tento záznam v napadeném rozhodnutí nezahrnul do podkladů, z nichž při vydání rozhodnutí vycházel. Soud neshledal důvodnou ani námitku žalobce, že nebylo zřejmé, co ÚP zamýšlí svými výzvami zjistit a co jimi zjišťuje, neboť jak vyplývá z obsahu spisu, žalobce byl výzvami k poskytnutí součinnosti řádně poučen, jaké následky může mít znemožnění šetření v místě jeho bydliště a tyto výzvy obsahovaly i důvod provedení sociálního šetření. Ani námitku žalobce, že mu nebyla žalovaným dána příležitost seznámit se s podklady rozhodnutí, soud neshledal důvodnou. V té souvislosti soud odkazuje na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a rozhodnutí ÚP, jež uvádí konkrétní skutečnosti, z nichž vyplývá, že žalobce byl poučen o možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí. O tom, že žalobce této možnosti následně využil, svědčí protokol ÚP o ústním jednání konaném dne 14. 2. 2023 a vyjádření žalobce k podkladům rozhodnutí z následujícího dne.

22. Soud se zabýval i dalšími námitkami žalobce, tedy otázkou, zda z žalobou napadeného rozhodnutí a rozhodnutí ÚP jemu předcházejícímu vyplývá, na základě jakého konkrétního důvodu a jakého konkrétního právního ustanovení a jemu odpovídajícímu právnímu důvodu došlo k odejmutí uvedené dávky a dospěl k závěru, že tyto námitky nejsou důvodné.

23. Z obou správních rozhodnutí je totiž zřejmé, že o odejmutí dávky bylo rozhodnuto na základě § 63 odst. 2 zákona o hmotné nouzi a to na základě bez jakýchkoliv pochybností prokázané skutečnosti, že žalobce i přes opakované výzvy a nadstandardní vstřícnost správního orgánu spočívající v tom, že žalobci byla i dána možnost a dostatečný časový prostor pro zvolení termínu sociálního šetření v místě jím tvrzeného bydliště, toto neumožnil. K právnímu důvodu vydaného rozhodnutí se ÚP vyjadřuje (na str. 7 rozhodnutí) zcela jednoznačně. Žalovaný, z pohledu soudu poněkud nepřipadně, v té souvislosti konstatuje (na str. 18 rozhodnutí), že „na základě skutečností zjištěných v měsíci červenci 2019 je možné v důsledku odejmout dávku příspěvek na živobytí od měsíce srpna 2019.“, avšak z dalšího textu odůvodnění je bez jakýchkoliv pochybností zřejmé, že i žalovaný o odejmutí dávky rozhodl dle § 63 odst. 2 zákona o hmotné nouzi na základě toho, že žalobce znemožnil provedení sociálního šetření. Tyto právní a skutkové nejasnosti, na něž bylo upozorněno v předchozím rozhodnutí krajského soudu, tak byly dostačujícím způsobem odstraněny.

24. K námitce žalobce, že nebylo možné s ohledem na zjištěné skutečnosti odejmout dávky pomoci v hmotné nouzi zpětně od srpna 2019, soud uvádí, že tuto shledává důvodnou.

25. K otázce možnosti odejmout zpětně příspěvek na živobytí soud odkazuje na bod 17. a následující výše uvedeného rozsudku zdejšího soudu ze dne 27. 7. 2022, jenž se k této možnosti vyjádřil obecně i ve vztahu k případu žalobce a dospěl k závěru, že zpětné odnětí příspěvku na živobytí k srpnu 2019 není vyloučeno s tím, že takový postup má obecnou oporu v § 44 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, v § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi či v § 63 odst. 2 uvedeného zákona. Soud v rozhodnutí poukázal na to, že rozhodnutí ÚP relativně jasně vymezuje, že se zakládá na § 63 odst. 2 a § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, avšak rozhodnutí žalovaného oproti tomu výslovně uvádí, že tato ustanovení přímo uplatněna nebyla. V té souvislosti pak dle soudu nutně vyvstala otázka, na základě jakých ustanovení zákona žalovaný vlastně rozhodoval, s ohledem na to, že to v napadených rozhodnutích jasně vyjádřeno není, a v řízení před soudem to také

nezaznělo, přičemž výkladem napadených ustanovení lze usuzovat, že žalovaný patrně postupoval podle § 44 zákona o pomoci v hmotné nouzi, avšak s jistotou to říci nelze. Kromě toho rozhodnutí ÚP k tomu, proč byla dávka odejmuta právě od srpna 2019, neuvedlo nic, přičemž žalovaný v rozhodnutí uvádí s odkazem na § 10 odst. 5 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi, že se tak stalo na základě skutečností zjištěných v červenci 2019, aniž však tyto skutečnosti konkretizuje a to za situace, kdy neúspěšná sociální šetření proběhla v dubnu a květnu 2019. Tedy není zřejmé, proč je rozhodným měsícem právě červenec a dávka nebyla odejmuta od jiného měsíce. Soud zároveň konstatoval, že sám tyto nejasnosti nemůže za správní orgán vyjasňovat, zvláště pokud samotný správní orgán ani v řízení před soudem v tomto ohledu nepředložil jasné vysvětlení.

26. ÚP odůvodnil své rozhodnutí, jež bylo potvrzeno žalobou napadeným rozhodnutím tím, že opakovaná šetření v místě bydliště žalobce, při nichž nebyl zastižen, proběhla ve dnech 25. 7. 2019 a 6. 8. 2019, následně i 16. 9. 2019, přičemž v rámci výzev k umožnění šetření v posledních dvou termínech bylo uvedeno, že se jedná o prokázání skutečností rozhodných pro nárok na dávku za měsíc srpen 2019.

27. Z obsahu správního spisu dále vyplývá, že předem neohlášený neúspěšný pokus o provedení šetření proběhl dne 25. 4. 2019, 31. 5. 2019 a 25. 7. 2019, přičemž žalobce byl k umožnění místního šetření písemně vyzván až dne 31. 7. 2019 na stanovený den 6. 8. 2019, zároveň byl vyzván k označení zvonku a dveří žalobcovou jmenovkou, přičemž byl poučen, že se jedná pro zjištění skutečností rozhodných pro nárok na dávku za měsíc srpen 2019. Žalobce však nebyl v uvedený den zastižen, následně byla dne 8. 8. 2019 zaslána výzva k doložení vyúčtování služeb za rok 2018 a k doložení dokladu prokazujícího důvod nezastižení při místním šetření v místě jeho bydliště dne 6. 8. 2019 s tím, že se jedná o skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku za měsíc srpen 2019. Následně byl žalobce v rámci ústního jednání konaného dne 14. 8. 2019 vyzván, aby sám navrhl termín místního šetření, jenž by mu s ohledem na jeho zdravotní stav vyhovoval, přičemž žalobce sdělil, že tento termín správnímu orgánu sdělí dodatečně, přičemž žalobce byl opět výslovně s odkazem na § 63 odst. 1 a 2 a § 49 odst. 2 a 3 zákona o hmotné nouzi upozorněn na to, že se jedná o zjištění skutečností rozhodných pro nárok na dávku, její výši či výplatu za měsíc srpen 2019. S ohledem na nečinnost žalobce týkající se umožnění místního šetření mu byla tatáž výzva zaslána i 23. 8. 2019 s tím, že termín místního šetření byl stanoven na 16. 9. 2019. Ani toto šetření se však s ohledem na nepřítomnost žalobce nezrealizovalo, zvonek ani schránka nebyly označeny, byly činěny opakovaně marné pokusy telefonicky kontaktovat žalobce, přičemž dva obyvatelé v místě údajného bydliště žalobce uvedli, že žalobce neznají a tento v bytě označeném jeho jménem nebydlí.

28. S ohledem na ust. § 10 odst. 5 písm. b) zákona o hmotné nouzi je rozhodným obdobím, za které se zjišťuje splnění ostatních podmínek v průběhu poskytování opakující se dávky, kalendářní měsíc předcházející aktuálnímu kalendářnímu měsíci, s výjimkou zjišťování odůvodněných nákladů na bydlení, kdy je rozhodným obdobím aktuální kalendářní měsíc. V posuzované věci, kdy bylo rozhodnuto o odejmutí příspěvku na živobytí od měsíce srpna 2019, byl rozhodným obdobím měsíc červenec 2019, a tedy nejpozději do konce tohoto měsíce mělo ze strany žalobce být znemožněno provedení sociálního šetření k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku. Jak však vyplývá ze shora uvedeného, dne 31. 5. 2019 a 25. 7. 2019 byly neúspěšně učiněny pokusy o provedení místního šetření, avšak ještě nebyla učiněna žádná výzva k umožnění provedení místního

šetření. První výzva je datována až dne 31. 7. 2019 a tato žalobce vyzývá k umožnění místního šetření dne 6. 8. 2019. Z uvedeného je zřejmé, že do konce měsíce července nebyl dán žalobci dostatečný prostor k tomu, aby osvědčil splnění podmínek pro vyplacení dávky za měsíc srpen 2019 a nebyla tak prokázána existence důvodu pro odejmutí dávky dle § 63 odst. 2 zákona o hmotné nouzi právě od uvedeného měsíce. A to za situace, kdy předchozí pokusy o provedení neohlášeného šetření sice byly neúspěšné, neboť žalobce nebyl v místě tvrzeného bydliště zastižen, avšak nemohou mít sama o sobě za následek odejmutí dávky pomoci v hmotné nouzi. Na druhou stranu však zároveň mohou být logicky impulzem pro ověřování pravdivosti skutečností tvrzených žalobcem. Soud tak nemůže přitakat stanovisku žalovaného, že vydaná rozhodnutí obsahují podrobné (a logické) odůvodnění rozhodnutí o odejmutí dávky právě od měsíce srpna 2019. Dle názoru soudu je na místě, v souladu s § 10 odst. 5 zákona o hmotné nouzi, považovat právě srpen 2019, v souvislosti s následkem ne/jednání žalobce spočívajícího v neumožnění předem ohlášeného sociálního šetření v průběhu tohoto měsíce, upraveného v § 63 odst. 2 zákona o hmotné nouzi, za rozhodné období přecházející odejmutí dávky.

29. Z uvedeného důvodu se soud v tomto jediném bodě ztotožnil s názorem žalobce týkajícím se nepřezkoumatelnosti rozhodnutí a rozhodnutí žalovaného proto v souladu s § 76 odst. 1 s.ř.s. zrušil a to za situace, kdy ostatní námitky shledal z výše uvedených důvodů nedůvodnými, přičemž ve věci může rozhodnout sám na základě již v dostačujícím rozsahu shromážděných podkladů. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu dle § 78 odst. 5 s.ř.s.

30. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalobce byl ve věci zastoupen soudem ustanoveným bezplatným právním zástupcem a z tohoto důvodu soud o jeho odměně rozhodne v uvedeném rozsahu samostatným usnesením.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

V Plzni dne 27. 10. 2023

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně

